

[View the original article](#)

فراتر از خبر

اسرائیلی‌ها تغییر کرده‌اند؛ رهبران هم در انتخابات تغییر خواهند کرد؟

فرنوش رام - اسرائیل

۱۴۰۵/آبان/۰۵

تصویری تبلیغاتی از بنیامین نتانیاھو، رهبر حزب لیکود، در کنار دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، که از نخست‌وزیر اسرائیل در انتخابات پارلمانی این کشور حمایت کرده است

سه دهه است که انتخابات اسرائیل تحت تأثیر نام بنیامین نتانیاھو برگزار شده است؛ سیاستمداری که طولانی‌ترین دوره رهبری در این کشور را در دست داشته و انتخابات کنونی نیز توان او برای ماندن در قدرت را به بوته آزمون گذاشته است.

برای بسیاری از اسرائیلی‌ها، نتیجه صندوق‌های رأی‌گیری این بار یعنی انتخاب میان ادامه وضعیت جاری و احتمال گرایش بیشتر دولت و جامعه به راست، در صورت بقای نتانیاھو؛ و برای مخالفان، ادامه رهبری نتانیاھو یعنی تهدید دموکراسی.

به نوشته‌ها آرتص، روزنامه مخالف، اسرائیل بر اساس «امید» شکل گرفت و این انتخابات شاید «آخرین فرصت» برای حفظ این امید باشد.

در نتیجه جنگ‌های سه سال گذشته، اسرائیلی‌ها تغییر کرده‌اند، اما پرسش این است که آیا رهبری آن‌ها هم تغییر خواهد کرد؟

دولتی درگیر جنگ‌های منطقه‌ای

با وجود تلاطم‌های سیاسی و نظامی سال‌های گذشته، دولت رو به پایان نتانیاهو تنها دولتی بود که پس از حدود چهار دهه، چهار سال تمام عمر قانونی خود را پس از انتخابات نوامبر ۲۰۲۲ طی کرد؛ دولتی که شاهد حمله مرگبار و غافلگیرکننده گروه افراطی حماس به اسرائیل شد، و آن رویداد تعیین‌کننده تا به امروز، اسرائیل را به کام جنگ‌های منطقه‌ای کشانده و هنوز نیز چشماندازی برای پایان آن دیده نمی‌شود.

گروهی از اسرائیلی‌ها تأکید دارند که نتانیاهو برای گریز از پذیرش مسئولیت خود در عدم تشخیص به‌هنگام خطراتی که به حمله حماس منجر شد، از تشکیل کمیسیون ملی تحقیق خودداری کرده و در مقابل، جنگ با ایران را به محملی برای حفظ قدرت تبدیل کرده است.

نتایج میانگین نظرسنجی‌های دوره اخیر نشان داده است که نتانیاهو و حزب لیکود ممکن است تا حدی جایگاه گذشته خود را از دست داده باشند.

مخالفان نتانیاهو در روزهای گذشته با این امید که این آخرین تجمع اعتراضی پیش از پایان کار دولت و ائتلاف راست‌گرا و مذهبی باشد، گرد هم آمدند.

خانواده‌های کسانی که مدت‌ها گروگان حماس در غزه بودند و برخی از آن‌ها زنده بازگشتند، در میان این معترضان بودند؛ کسانی که به وعده گادی آیزنکوت، رقیب اصلی نتانیاهو، برای تشکیل کمیسیون ملی تحقیق دل بسته‌اند.

بنیامین نتانیاهو هفته گذشته ۷۷ ساله شد؛ سالخورده‌ترین نامزد نخست‌وزیری تا کنون. اما او کماکان برای حیات سیاسی خود می‌جنگد و با وجود تأثیر ملموس سیاست‌هایش بر جامعه و شرایط امنیتی، تمامی تحلیلگران و حتی جدی‌ترین مخالفانش نیز بر این باورند که نباید بخت او را برای ادامه حضور در قدرت نادیده گرفت؛ چه‌بسا که در گذشته بارها روحیه جنگ‌جویانه‌اش رقیبان را شکست داده است.

برخلاف نظرسنجی‌های دوره اخیر، کم نیستند افرادی مانند تسفی عوادیا، روزنامه‌نگار مخالف، که بعید نمی‌دانند یک پیروزی چشمگیر برای نتانیاهو «غافلگیری اکتبر امسال» باشد. به گفته تمار هرمن، پژوهشگر اندیشکده دموکراسی اسرائیل، نتانیاهو عاشقانی دارد که از ته دل او را دوست دارند، در حالی که جریان‌های میانه یا چپ فاقد چنین پدیده‌ای هستند.

بیشتر در این باره:

رسانه‌های اسرائیل، درآستانه انتخابات، درباره «قطعیت» جنگ دوباره با ایران چه می‌گویند؟

در کنار مسئولیت حمله مرگبار هفتم اکتبر، انتخابات این بار زیر سایه سنگین دو جنگ مستقیم و آشکار اسرائیل با ایران - پس از چند دهه جنگ‌های پشت پرده - و احتمال وقوع جنگ سوم برگزار می‌شود. نتانیاهو و حامیان‌ش به رأی‌دهندگان گفته‌اند: وقتی رأی را درون صندوق می‌اندازید، تنها به خطرات ایران فکر کنید و این‌که چه کسی باید این نبرد را مدیریت کند.

نتانیاهو که خود را در دو دهه اخیر «آقای امنیت» جلوه داده، میان انتخاب دوباره خویش و حملات تازه به ایران ارتباطی گسست‌ناپذیر می‌بیند و به مردم گفته است به مفهوم پیام حمایتی دونالد ترامپ از او در این زمینه توجه کنند.

او که گفته بود تمامی عمر سیاسی‌اش را صرف رسیدن به لحظه جنگ با ایران کرده است، در یکی از آخرین پست‌هایش در شبکه‌های اجتماعی، عکسی ساخته‌شده با هوش مصنوعی را بازنشر کرد که افتادن بمب اتمی ایران بر تل‌آویو را نشان می‌دهد. کارزار او تا لحظه گشایش صندوق‌های رأی بر محور «خطرات ایران» دنبال شد؛ محوری که رقیبانش آن را هراس‌افکنی برای ماندن در قدرت نامیدند. سارا نتانیاهو، همسر نخست‌وزیر، هم گفته است اگر شوهرش در این مقام نماند، «همه ما از بین خواهیم رفت».

مقامات امنیتی و نظامی پیشین می‌گویند ادعاهای پیشین نتانیاهو در این زمینه، مبنی بر این‌که دو جنگ مستقیم یک سال و نیم گذشته با جمهوری اسلامی خطرات ناشی از ایران را از بین برده، نادرست بوده است؛ و همین‌که ارتش برای جنگی دیگر آماده شده و نتانیاهو نیز برای تکرار جنگ مترصد چراغ سبز دونالد ترامپ است، خود به‌روشنی نادرستی ادعاهای پیشین او را نشان می‌دهد.

منتقدان و رقیبان، فرسایشی شدن جنگ با ایران و لزوم تکرار عملیات در ایران هر چند ماه یک‌بار را برای اسرائیل خطری جدی می‌دانند.

گادی آیزنکوت، ژنرال پیشین ۶۶ ساله و برخاسته از یک خانواده مراکشی‌الاصل، که پسرش و همچنین دو خواهرزاده و برادرزاده‌اش به فاصله کوتاهی در جنگ غزه کشته شدند، بر سر جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای و برچیدن شبکه‌های نیابتی ایران در منطقه، اختلافی با دولت کنونی ندارد. اختلاف او و همفکرانش با نتانیاهو بر سر نحوه مدیریت عملیات نظامی، لزوم تحکیم ائتلاف بین‌المللی و ضرورت تبدیل پیروزی‌های نظامی به دستاوردهای راهبردی سیاسی است.

گادی آیزنکوت درباره حمایت‌های «تمام‌وکمال» ترامپ از نتانیاهو، که بی‌سابقه‌ترین موضع‌گیری یک رئیس‌جمهور آمریکا در انتخابات اسرائیل بوده، گفته است اطمینان دارد که آقای ترامپ با هر رهبری که در اسرائیل انتخاب شود، کار خواهد کرد. رهبران اپوزیسیون از انتقاد از آقای ترامپ خودداری کرده‌اند، اما تأکید دارند که این حمایت‌های او اثری بر رأی‌دهنده اسرائیلی ندارد.

رئیس‌جمهور اسرائیل نیز که تا به حال درخواست‌های ترامپ را برای بخشودن نتانیاهوی متهم به فساد مالی نپذیرفته، همین روزها تکرار کرد که بخشش احتمالی نتانیاهو تنها بر اساس قوانین داخلی خود اسرائیل و طی شدن روند لازم خواهد بود. نتانیاهو چهار سال گذشته را، مانند چند سال قبل از آن، در کنار مدیریت کشور، با حضور بر صندلی متهم در دادگاه سپری کرد و هنوز پایانی برای این روند قضایی دیده نمی‌شود.

بیشتر در این باره:

سایه ایران بر انتخابات اسرائیل؛ رهبران اپوزیسیون به نتانیاو هشدار دادند

انزوا و اذعان به چشم‌انداز تحریم اقتصادی

به نوشتهٔ عزرا کلاین در روزنامهٔ «نیویورک تایمز»، اکنون اکثریتی از یهودیان در اسرائیل دنیا را آن‌گونه می‌بینند که نتانیاو آن را ترسیم می‌کند؛ که یعنی یک پیروزی برای او، اما این شکست را نیز برای اسرائیل به همراه آورده است که اکثریت مردم دنیا حالا دیگر اسرائیل را از چشم مردم جنگ‌زدهٔ غزه می‌بینند.

روابط اسرائیل و آمریکا به عنوان دو متحد راهبردی تا کنون «گسست‌ناپذیر» تلقی می‌شد. سیاستمداران آمریکا نیز تا چندی پیش بر حمایت دوحزبی از اسرائیل تأکید می‌کردند. اما به‌ویژه در یک سال اخیر، حمایت از اسرائیل در آمریکا به میزان ملموسی کاهش یافته و از قدرت ایپک، کمیته روابط عمومی آمریکا و اسرائیل، نیز در حمایت از نامزدهای انتخاباتی آمریکا کاسته شده است.

در کنار سیاستمداران، افکار عمومی آمریکا، به‌ویژه جوانان، نیز در دوره اخیر از اسرائیل بیشتر فاصله گرفته‌اند.

نتانیاو در روزهای اخیر اذعان کرد که بعد از ترامپ ممکن است رئیس‌جمهوری در آمریکا روی کار آید که از در مخالفت با اسرائیل برآید.

در این میان، یک اظهارنظر روزهای گذشته آقای نتانیاو به زیان او تمام شد؛ این‌که گفت یقیناً کمک آمریکا به اسرائیل قطع خواهد شد و اسرائیل زیر تحریم‌های جهانی قرار خواهد گرفت و باید راهکار استفاده از رمزارز را در پیش گرفت.

جامعهٔ اقتصادی اسرائیل از این اظهارنظر تکان خورد و این سخنان، توبیخ سخت بانک مرکزی اسرائیل را در پی آورد. ده‌ها اقتصاددان برجسته اسرائیلی نیز در نامه‌ای، از شرایط کشور در صورت تحقق این پیش‌بینی نتانیاو ابراز نگرانی کرده و مسئولیت آن را پیشاپیش بر عهده او دانستند.

رقیبان نتانیاو می‌گویند تلاش برای بهبود رابطه با جامعهٔ آمریکایی و تقویت مناسبات با حزب دموکرات آمریکا و کشورهای دیگر، و جلوگیری از تحریم و بایکوت جهانی اسرائیل، در اولویت‌های دستور کارشان در صورت پیروزی خواهد بود.

حس «بی‌عدالتی» از خریدی‌های معاف از سربازی و مالیات

جامعه اسرائیل، زمان کوتاهی پس از انتخابات چهار سال پیش، که دولت نتانیاو در صدد تغییرات قضایی برآمد و مخالفان آن را «کودتا» نامیدند، و سپس در رهگذر رویدادهای پس از جنگ غزه، به شدت دوقطبی شده است.

از یک سو، راست و راست افراطی تقویت شده و بسیاری از کسانی که به‌طور سنتی به لیکود رأی می‌دادند، به احزاب افراطی‌تر و سیاستمدارانی مانند ایتمار بن‌گور و بتسالئل اسموتریچ و احزاب آن‌ها، یعنی «قدرت یهودی» و «صهیونیسم دینی»، متمایل شده‌اند؛ و از سوی دیگر، موضوع همراهی نشان دادن دولت نتانیاو با معافیت صدها هزار مرد جوان خریدی از خدمت سربازی، در حالی که مردان اسرائیلی با

رفتن به جبهه‌های جنگ در معرض کشته شدن هستند، بسیاری را در میان غیرمذهبی‌ها و لیبرال‌های جامعه خشمگین کرده است.

برای خانواده‌هایی که فرزندان‌شان ماه‌ها و گاه تا بیش از دو سال در جبهه‌های جنگ‌های اخیر بوده‌اند، معافیت‌های گسترده خریدی‌ها حس عمیق «بی‌عدالتی» را به وجود آورده است.

در این راستا، گادی آیزنکوت و رهبران جناح مخالف وعده داده‌اند که پایان دادن به معافیت مردان خریدی از خدمت سربازی در اولویت اقدامات آن‌ها خواهد بود.

جامعه خریدی، با هراس از این وعده، از هواداران خود خواسته است با تقویت احزابی مانند «شاس» و «یهودیت توراتی»، مانع از روی کار آمدن آیزنکوت و یارانش شوند.

خریدی‌ها، غیر از برخورداری از معافیت سربازی، چون سهم زیادی نیز در اقتصاد کشور ندارند، مالیات نمی‌دهند، اما پول مالیات دیگران را برای فرزندان و مؤسسات بی‌شمارشان دریافت می‌کنند. آن‌ها می‌گویند ما تورات می‌خوانیم و این تورات است که اسرائیل را حفظ می‌کند، نه اقتصاد شکوفا یا ارتش قوی آن.

خریدی‌ها اکنون حدود ۱۵ درصد جمعیت را تشکیل می‌دهند، اما نرخ بالای زاد و ولد در این جامعه، به‌زودی آن‌ها را به بخش بزرگ‌تری از جمعیت تبدیل خواهد کرد؛ کسانی که فرزندان‌شان دروس پایه را نمی‌خوانند و با علوم روز آشنایی ندارند.

📌 [لینک مستقیم](#) ✓

↗ [بازکردن در پنجره جدید](#)

اثر تعیین‌کننده آرای اعراب

در این میان، آرای اعراب شهروند، که ۲۱ درصد جمعیت هستند، اثر تعیین‌کننده‌ای دارد. این بار آن‌ها در دو فهرست «فهرست مشترک» و «رعام» وارد انتخابات شده و از طرفدارانشان خواسته‌اند هرچه بیشتر پای صندوق‌ها بروند، زیرا دیده‌اند که قهرهای گذشته با صندوق‌ها به زیان خود آنان تمام شده است.

هم در «فهرست مشترک» و هم در «رعام»، شمار اندکی اعضای یهودی چپ نیز حضور دارند. حزب «رعام» حتی یک افسر برجسته پیشین پلیس اسرائیل، سرهنگ سگالوویچ، را به عنوان سیاستمدار شماره دو خود برگزیده است.

رهبران عرب، مانند سیاستمدار کارکشته احمد طیبی، قول داده‌اند از دولت احتمالی آیزنکوت، حتی بدون پیوستن به آن، حمایت کنند تا نتانیاهو را از قدرت خلع کرده باشند.

اما آیزنکوت و همکارانش تا به حال گفته‌اند با اعرابی که حق موجودیت اسرائیل را به رسمیت نشناسند، ائتلاف نخواهند کرد و به حمایت آن‌ها دل نخواهند بست. نتانیاهو با شعار «یا بی‌بی یا فلسطین» به حامیانش گفته است: اگر ما در قدرت نماییم، یعنی فلسطین را انتخاب کرده‌اید.

بیش از هفت میلیون و ۳۰۰ هزار تن از حدود ۱۰ میلیون جمعیت اسرائیل در انتخابات این بار حق رأی دارند که حدود نیم میلیون بیشتر از انتخابات پاییز چهار سال قبل است.

رقم بالا شامل ۸۱۰ هزار نفری نیز هست که در خارج زندگی می‌کنند و چون اسرائیلی‌ها در خارج - غیر از مأموران رسمی دولتی - نمی‌توانند رأی بدهند، این روزها هزاران نفر از این خارج‌نشین‌ها با تحمل هزینه پرواز و سفر، خود را به اسرائیل رسانده‌اند تا نظر سیاسی خود را اعمال کنند. ظاهراً اکثر آن‌ها مخالفان دولت کنونی هستند.

میزان مشارکت اهمیت دارد زیرا چند هزار رأی می‌تواند تعیین کند که یک حزب کاملاً محو شده یا وارد پارلمان شود، یا حتی نقشی تعیین‌کننده در ائتلاف بین بلوک‌ها ایفا کند.

مشارکت در دور پیشین حدود ۷۱ درصد، و در میان عرب‌ها ۵۳ درصد بود.

احزاب برای رسیدن به کرسی نمایندگی باید حداقل ۳.۲۵ درصد از کل آرای درست را به‌دست آورند و دست‌کم باید چهار کرسی کسب کنند.

۳۶ حزب در گردونه این بار رقابت هستند. ارزیابی شده که ممکن است تنها حداکثر ۱۳ حزب موفق به ورود به پارلمان شوند.

حق واگذاری تشکیل دولت به یک سیاستمدار در حیطه اختیارات رئیس‌جمهور اسرائیل است.

رئیس‌جمهور لازم نیست رهبر بزرگ‌ترین حزب را مأمور تشکیل دولت کند بلکه مختار است سیاستمداری را مکلف کند که او را دارای بیشترین بخت برای تشکیل ائتلاف تشخیص دهد. سیاستمداری که بتواند حمایت ۶۱ تن از ۱۲۰ عضو کنست را به‌دست آورد، پیروز و نخست‌وزیر بعدی خواهد بود.

حزب لیکود در تمامی سال‌های اخیر عمدتاً از راه هم‌پیمان شدن با احزاب راست و مذهبی افراطی دولت‌ها را تشکیل داده و احتمال می‌رود این بار نیز این رویه را تکرار کند.

مخالفان این دوره: چهار حزب «یاشار» به رهبری گادی آیزنکوت، «بیاخاد» به رهبری نفتالی بنت، «دموکرات‌ها» به رهبری ژنرال ذخیره یائیر گولان و «اسرائیل خانه ما» به رهبری آویگدور لیبرمن هستند.

هنوز معلوم نیست در جناح مخالف کدامیک از این رهبران احزاب بتوانند نخست‌وزیر شوند اما آیزنکوت گفته که حتی ممکن است «دولت حداقلی» (بدون رسیدن به حدنصاب ۶۱ کرسی) تشکیل دهد. او گفته که وقتی لیکودی‌ها و سایر راست‌گرایان ببینند نتانیاهو شکست خورده، به ائتلاف او خواهند پیوست.

این بار اما چند حزب جدید، هم از میانه و راست و هم از مذهبیون، تلاش کردند وارد صحنه شوند اما نتانیاهو توانست برخی از آن‌ها را وادار به انصراف کند تا از تشتت آرا جناح راست جلوگیری شود. با این حال، دو حزب جدید «نیروهای ذخیره» و «عامخا اسرائیل» احزاب مستقل تازه‌ای هستند که اگر بخت ورود به پارلمان را داشته باشند، هنوز معلوم نیست با نتانیاهو ائتلاف خواهند کرد یا با رقیبان او.

هر نوع ائتلافی که تشکیل شود، مذاکرات بر سر آن طول خواهد کشید - به‌ویژه که نظرسنجی‌ها عمدتاً بن‌بست را پیش‌بینی می‌کنند. شکست احتمالی مذاکرات برای تشکیل ائتلاف نیز کار را ممکن است به تکرار انتخابات در چند ماه بعد بکشانند. در تمامی این دوره ابهام، نتانیاهو همچنان رهبری دولت‌گذار را در دست خواهد داشت.

